

**Seminarium: TRADYCJA CHCIANA I NIECHCIANA. PRZESZŁOŚĆ
AKCEPTOWANA I ODRZUCANA. CASUS KULTUR NARODOWYCH I
KONTEKST EUROPEJSKI**

**Kalendarz wykładów w roku akademickim 2023-2024. ŚRODA, godz. 16.45-
18.15. Sala 4, Kolegium Class, ul. Dobra 72**

Semestr zimowy

1. Profesor dr hab. Jörg Schulte: **“The Hebrew Renaissance in the late 19th and early 20th centuries in a European context.”**
(4 X 2023)

Problems for discussion:

* Is the literature of the “Hebrew Renaissance” part of European poetry? Can we read it with the philological tools with which we read European literature?

* When did the encounters between “Shem and Yaphet” take place in European Intellectual History?

* How did secularization take place in Hebrew poetry? Can this process be regarded as equivalent to Christian processes of secularisation?

Literature:

Link do pobrania lektur:

<https://www.dropbox.com/scl/fo/ytum2pucligw6vvejrtim/h?rlkey=cfwpfcq2a3kegot54ri2wz82h&dl=0>

* Aḥad Ha'am. 'Imitation and Assimilation'. In Selected Essays, edited by Leon Simon. Philadelphia: Jewish Publishing Society of America, 1912, pp. 107–24.

* Byalik, Ḥayim Naḥman. Revealment and Concealment. Five Essays, edited by Zali Gurevitch. Jerusalem: Ibis Editions, 2000. (especially the essay “Halakha and Agada”)

* Byalik, Ḥayim Naḥman: The Scroll of Fire = Księga Ognia = Megilat ha-esh (= additional reading; only for pleasure)

2. Dr Magdalena Wróblewska: **"Kolekcja afrykańska na wystawie Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie: kolonialne uwikłania muzeów w Europie Środkowo-Wschodniej".**
(11. X 2023)

Problemy do dyskusji:

- "kolonialna niewinność" czy kolonialne uwikłanie muzeów w Europie Środkowo-Wschodniej?

- pochodzenie kolekcji afrykańskiej w Państwowym Muzeum Etnograficznym - dylematy etyczne;
- wystawa kolekcji afrykańskiej w PME wobec wyzwań dekolonizacji.

Propozycje lektur:

- Leopold Janikowski, "W dżunglach Afryki. Wspomnienia z polskiej wyprawy afrykańskiej w latach 1882-1890", Wydawnictwo Ligi Morskiej i Kolonialnej, Warszawa 1936 (fragm. tekstu źródłowego)
- Matthew Rampley, "Decolonizing Central Europe: Czech Art and the Question of 'Colonial Innocence'", "Visual Resources", Volume 37, 2021, DOI: [10.1080/01973762.2022.2087168](https://doi.org/10.1080/01973762.2022.2087168)
- Magdalena Wróblewska, "Improving Transparency", w: C. Ariese & M. Wróblewska (2021) 'Practicing Decoloniality in Museums: A Guide with Global Examples', Amsterdam University Press, DOI: 10.5117/9789463726962

3. Dr Monika Stobiecka: "Usankcjonowany dyskurs dziedzictwa w Polsce: obiekty i praktyki chciane i niechciane w polskiej ochronie zabytków".

(18.10.2023)

Problemy do dyskusji:

- Czym jest usankcjonowany dyskurs dziedzictwa?
- Kto w Polsce kształtuje usankcjonowany dyskurs dziedzictwa?
- Czy instytucje zajmujące się dziedzictwem, w tym np. muzea pełnią główną rolę w naszym rozumieniu dziedzictwa?
- Czy w Polsce rozwijają się alternatywy wobec oficjalnego, usankcjonowanego dyskursu dziedzictwa?

Propozycje Lektur:

Smith Laurajane, 2006, Heritage as a cultural process, w: Uses of Heritage, Routledge, New York-London, s. 44-84.

Meskill Lynn, 2002, Negative heritage and past mastering in archaeology, „Anthropological Quarterly”, 75(3), s. 557-574.

Monika Stobiecka (red.) Krytyczne studia nad dziedzictwem: pojęcia, metody, teorie i perspektywy, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2023.

Harrison Rodney, 2010, What is heritage?, w: Understanding the Politics of Heritage, red. tegoż, Manchester University Press, Manchester, s. 5-42.

4. Dr Malka Szpilman: „Czy lekarz jest bogiem? - obraz społeczny lekarza w kontekście medycyny narracyjnej”

(25.10.2023)

Abstrakt:

[Medycyna narracyjna] to zaangażowanie w zrozumienie życia pacjentów, opiekę nad opiekującymi się i dawanie głosu cierpiącym

Rita Charon

Medycyna narracyjna to rozwijająca się od ponad 40 lat interdyscyplinarna dziedzina, za której twórczynię uważa się doktor Ritę Charon (lekarz medycyny i literaturoznawczyni), a której celem jest wykorzystanie nauk humanistycznych w procesie kształcenia medyków, aby pozwolić im rozwinąć empatyczne umiejętności słuchania oraz lepiej zrozumieć i nawiązać kontakt z pacjentami. W słowie wstępnym do zbioru esejów „Mężczyzna, który pomylił swoją żonę z kapeluszem,” doktor Oliver Sacks pisze: *w opisach przypadków czytamy: osobnik płci żeńskiej, 21 lat, z trisomią i bielactwem. Może się to odnosić równie dobrze do ludzi, jak i do szczurów. Chcąc znów umieścić cierpiący, zraniony, walczący ludzki podmiot w centrum uwagi, musimy pogłębić historię przypadku, zamienić ją na opowieść.*

Wiemy zatem, że głównymi celami realizowanymi przez medycynę narracyjną jest zrozumienie życia pacjentów i oddawanie głosu cierpiącym. W tradycyjnym podejściu zakłada się jednak, że cierpiącym jest wyłącznie pacjent, po drugiej zaś stronie stoi lekarz -- niemal odarty z człowieczeństwa, niczym maszyna do świadczenia usług medycznych i opieki.

W referacie odniosę się do moich badań nad obrazem lekarza w dziełach kultury i skupię się na wybranym aspekcie zacytowanej powyżej wypowiedzi doktor Charon, a mianowicie na opiece nad opiekującym się. W dziełach kultury traktujących o lekarzach widzimy często niewypowiedziane wprost wołanie o pomoc, zawarty w gestach niemy krzyk lekarza. Pozostaje pytanie, jak sprawić, by został on usłyszany.

Problemy do dyskusji:

1. Wprowadzenie - medycyna narracyjna w ujęciu tradycyjnym (amerykańskim) i polskim
2. Czy lekarz jest bogiem? – strach przed porażką, pokora
3. Kafka i Bułhakow – samotność lekarza

Propozycje Lektur:

Mikhail Bulgakov, “The Steel Windpipe,” in *On Doctoring: Stories, Poems, Essays*, ed. Richard Reynolds et al. (New York: Simon & Schuster, 2001).

Franz Kafka, *Lekarz wiejski*, tłum. Juliusz Kydryński, [42-49.pdf \(cwiszn.pl\)](#)

Krzysztof Rak, *Bogowie*: Film. Online. Łukasz Palkowski. Polska: Next Film, 2014.

5. Prof. dr hab. Małgorzata Grzegorzewska: **Angielscy katolicy**

(8.11.2023)

Problemy do dyskusji:
Propozycje Lektur:

6. Dr hab. Hieronim Grala: „**Ordyńska tradycja: Drogi i bezdroża rosyjskiego euroazjatyzmu**”.

(15.11.2023)

Problemy do dyskusji:
Propozycje Lektur:

7. Prof. dr hab. Jolanta Sujecka: „**Jak wielość przekształcić w jedność? Jak kreowano serbskość, bułgarskość i macedońskość w XIX wieku, czyli jacy byliśmy, a jacy chcemy być?**”

(22.11.2023)

Problemy do dyskusji:
Propozycje Lektur:

8. Dr Rigeks Halili: **Od "czyja jest pieśń" do "czyj jest kościół" - o pewnej polemice albańsko-serbskiej, czyli o apropiacji kulturowej**".

(29.11.2023)

Problemy do dyskusji:

Propozycje Lektur:

9. Dr hab. Hieronim Grala: „**Razem czy osobno: litewska tradycja wobec fenomenu Rzeczypospolitej**”

(6.12. 2023)

Problemy do dyskusji:

Propozycje Lektur:

10. **Katarzyna Szymczak:**
(13.12.2023)

Problemy do dyskusji:

Propozycje Lektur:

11. (20.12.2023)

FERIE ZIMOWE: 23.12.2023 – 8.01.2024

12. (12.01. 2024)
13. (19.01.2024)
14. (26.01.2024)

SESJA ZIMOWA I PRZERWA MIĘDZYSEMESTRALNA: 30.01.2024 -19.02.2024

15. (23.02.2024)
16. (2.02.2024)
17. (9.03.2024)
18. (16.03.2024)
19. (23.03.2024)
20. (30.03.2024)

FERIE WIOSENNE: 1- 6.04.2024-11.04.2024

21. (13.04.2024)
22. (20.04.2024)
23. (27.04.2024)
24. (10.05.2024)
25. (17.05.2024)
26. (24.05.2024)
27. (1.06.2024)
28. (8.06.2024)
29. (15.06.2024)